

دانشگاه علوم پزشکی تهران
دانشکده پرستاری و مامایی

بررسی شایستگی حرفه‌ای ماماها برای ارائه خدمات در حیطه‌های مختلف
بهداشت باروری در بلایا و عوامل مرتبط با آن، تهران، ۱۳۹۳

استاد راهنما:

دکتر زیبا تقی‌زاده

جهت دریافت درجه کارشناسی ارشد

در رشته مامایی، گرایش آموزش

نگارش: مهسا خشگناز

بهمن ۹۳

زمینه و هدف: بلایا به سبب وقوع ناگهانی و بار سنگین تحمیلی به سیستم خدمات بهداشت و درمان نیازمند برنامه ریزی قبلی و جدی هستند. ۷۵٪ آسیب دیدگان پس از بلایا را زنان و نوزادان تشکیل می‌دهند و ماماها باید به منظور پیشگیری از پیامدهای نامطلوب بلایا در حوزه بهداشت باروری، از شایستگی‌های حرفه‌ای کافی برخوردار باشند، از این‌رو ارزیابی میزان شایستگی حرفه‌ای ماماها در این رابطه، می‌تواند اساس برنامه‌ریزی و آموزش قرار بگیرد.

روش تحقیق: مطالعه حاضر مقطعی بود و جامعه پژوهش را ۳۶۱ نفر از ماماهای شاغل در شهر تهران تشکیل دادند. نمونه‌گیری به روش خوشه‌ای، از ۳ خوشه شمال، جنوب و مرکز شهر تهران صورت گرفت. ماماها پس از اعلام رضایت برای شرکت در مطالعه، پرسشنامه‌ای محقق ساخته، شامل اطلاعات دموگرافیک، شایستگی حرفه‌ای و خودکارآمدی را که با تکیه بر اهداف MISAP طراحی شده بود، تکمیل کردند. سپس داده‌ها جمع‌آوری و با استفاده از نرم‌افزار SPSS نسخه ۱۶ و آزمون‌های آمار توصیفی، آزمون همبستگی پیرسون، تست آنالیز واریانس یک طرفه و آزمون T مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافته‌ها: نتایج این مطالعه نشان داد شایستگی حرفه‌ای و خودکارآمدی ماماها برای مواجهه با بلایا در سطح متوسط است. ۲۰/۸٪ از ماماها اعلام داشتند، ارائه خدمات بهداشت باروری در بلایا از نظر آن‌ها در سطح ضعیف و بسیار ضعیفی از اهمیت قرار دارد. ۶۶/۳٪ از ماماها دانش متوسط و کمی در رابطه با ارائه خدمات بهداشت باروری در بلایا داشتند، ۳۸/۵٪ ماماها مهارت خود را در سطح ضعیف ارزیابی کردند و تنها ۱۰٪ ماماها در رابطه با ارائه خدمات در بلایا مهارت خوبی داشتند. شایستگی حرفه‌ای ماماها با خودکارآمدی ($P=0/001$) و سطح تحصیلات آن‌ها ($P<0/001$) ارتباط معناداری داشت. اما با سابقه کار بالین، مواجهه قبلی با بلایا ارتباط معناداری نداشت. دوره‌های آموزشی قبلی که ماماها گذرانده بودند، نتوانسته بود شایستگی حرفه‌ای آن‌ها را افزایش دهد. ماماهایی که گزارش کردند تحصیلات دانشگاهی آن‌ها را برای بلایا آماده کرده است، در تمام ابعاد شایستگی حرفه‌ای نمرات بالاتری داشتند. محل کار ماماها تنها با میزان مهارت ارتباط معناداری نشان داد و مهارت و دانش ماماها با سن آن‌ها ارتباط داشت ($P<0/001$). خودکارآمدی با سن و سابقه کار مامایی، سپری کردن دوره آموزش قبلی ($P=0/004$) و تجربه مواجهه با بلایا ($P=0/001$) ارتباط معناداری داشت.

نتیجه‌گیری: با توجه به سطوح متوسط نمره شایستگی حرفه‌ای و خودکارآمدی ماماها و ارتباط این دو باهم، تبیین اهمیت موضوع، افزایش دانش و مهارت حرفه‌ای ماماها علاوه بر این که سبب بهبود پیامدهای بهداشت باروری در بلایا می‌شود بر خودکارآمدی ماما و در نتیجه عملکرد آتی آن‌ها در بلایا اثرگذار خواهد بود. همچنین برگزاری دوره‌های آموزش منسجم و منظم در این باره ضروری به نظر می‌رسد.

کلمات کلیدی: بهداشت باروری، شایستگی حرفه‌ای، خودکارآمدی، بلایا، MISAP.

Theran University Of Medical Sciences
School of Nursing and Midwifery

**Midwife's professional competency associated with
providing various areas of reproductive health service in
disasters and related factors; Tehran; ۱۳۹۳**

Under Supervision of:

Dr Ziba Thaghizadeh

A thesis submitted to the Graduate Studies Office

In partial fulfillment of the requirement for

The degree of M.S in Midwifery

Mahsa Khoshgnaz

Feb, ۲۰۱۵

Abstract

Background: Disasters occur due to sudden and heavy burden imposed on healthcare systems need to plan advance and serious ahead. ۷۵% of disaster victims are women and children. In order to prevent adverse outcomes in the area of reproductive health, midwives must have sufficient merit. Evaluate the professional competence of midwives in this regard, an important question that can be placed on the planning and teaching.

Methods: In this cross-sectional study ۳۶۱ midwives who are working in the province of Tehran, participated. Midwives completed questionnaire including demographic information, self-efficacy and professional competence that was designed based on MISP objectives. Data were analyzed using SPSS software.

Results: The results demonstrated that midwives professional competence and self-sufficient for dealing with disasters in the average level. ٪۲۰.۸ of midwives providing reproductive health services was in poor and very poor level of significance. ٪۶۶.۳ of midwives had intermediate and low knowledge in the provision of reproductive health services in disasters, ٪۳۸.۵ of midwives, assessed their skill very low and only ۱۰% in this relationship were strong. Midwives professional competence had a significant relationship with Self Efficacy and education ($P < ۰.۰۰۱$). Previous training and Exposure with disasters in the past, would report lower scores of professional competence and efficacy in providing reproductive health services ($P < ۰.۰۰۱$).

Conclusions: The mean levels of professional competence and self-suffices, and the relationship between this item together, Explain the subject importance and increasing the professional knowledge and skills in midwives can help increase self-efficacy and improvement their future performance for offering reproductive health services in disasters.

Keywords: Reproductive health- Professional Competence- self-efficacy- disaster- MISP.